

upaalidelig og psykologisk uheldig Konjunktur. Andre Steder drejer det sig om Virkninger af de offentlige Myndigheders Indgriben; ved Nødsforanstaltninger søges den nationale Rigdom udnyttet og fordelt paa en ny Maade. Forsøg i Planøkonomi foretages, men desværre oftest med den Virkning, at Hindringerne for den internationale Handel forøges; thi man vil sikre sig mod udenlandsk Konkurrence og tilvejebringer ofte paa følelsesmæssigt Grundlag en Forbindelse mellem Beskæftigelsespolitik og Indførselspolitik. Derfor kommer man ofte ved sine Foranstaltninger for det nationale Erhvervslivs Genoplivelse til at tvinge Priserne op og dermed fordyre Udførslen; gribes der saa til Udførselspræmier, modvirker Udlandet med Indskrænkninger. Isoleringspolitikken lammer det private Initiativ og faar en deprimerende Indflydelse paa Landets Erhvervsliv; den Kunde, der ikke kan købe i Udlandet, køber naturligvis hjemme, men meget mindre.

Under hele denne Selvforsvarspolitik og den internationale økonomiske Ligevægts Forstyrrelse bliver den enkelte Stats Muligheder for at hidføre Forbedringer begrænset; thi et enkelt Land kan kun organisere Modstand *mod* andre Lande, men ikke alene eller sammen med et enkelt andet Land organisere Samarbejde *med* Udlandet. Den vigtigste Nødvendighed er nu en fælles Optræden; medens tidligere Mestbegunstigelsesklausulen virkede saaledes, maa der nu søges Garantier fra en Række Lande for at faa Erstatning for de Ofre, Ophævelse af Indskrænkninger vilde medføre for det enkelte Land. Komitéen ser i Udenrigshandelen Regeringernes mest virksomme Kontrolmiddel i Krisetider, naar den indre Økonomi ønskes drejet i en given Retning, og kritiserer den gængse Forestilling, at Udførsel i sig selv er noget ønskeligt, medens Indførsel skulde være et uundgaeligt Onde, som Landene maa beskytte sig mest muligt imod; Kreditorlande og økonomisk stærkt udviklede Lande har altid i gode Tider en ugunstig Handelsbalance. I den Grad er de civiliserede Folks Behov afhængig af interna-

tional Vare-, Kapital- og Tjenestudveksling, at man omtrent kunde sige, at det er uberettiget at skelne mellem indenrigsk og udenrigsk Handel.

I det afsluttende Afsnit beskæftiger Komitéen sig med Muligheden for at formindske Hindringerne for Erhvervslivet, og den sammenligner i saa Henseende Toldsystemer og Kontingentsystemer. At gennemføre overdrevne Toldafgifter til Erstatning for Kontingenter vilde betyde et Tilbageskridt; men iøvrigt afhænger Virkningerne af begge Systemer af Styrkegraden af Foranstaltningerne; hvis Kontingenterne øges, bliver deres Virkning en større Tilnærmelse til normale Forhold. Hvert Land maa yde sit Bidrag til den større Frihed det ene ved Kontingentforøgelser, det andet ved Toldnedsættelser.

Enhver Forandring maa være gradvis; man maa ikke se paa Spørgsmaalet ud fra det enkelte Lands Standpunkt, men ud fra den Forudsætning, at en Gruppe af Lande, tilstrækkelig stor til, at hvert af dem kan finde forøget Eksportmarked hos de andre, tager de forskellige Foranstaltninger samtidig; jo flere der er med, des bedre. Det gentages, at de, der har Fordel af Indskrænkningerne, vil gøre Indvending mod deres Fjernelse, men de gaar ud fra den Situation, der er, og tænker ikke paa den, der vil opstaa, naar den friere Vareudveksling begynder. Regeringerne maa derfor være sig deres Ansvar bevidst og være bestemte, for at ikke private Interesser skal lamme Arbejdet. De Lande, der i Øjeblikket lider mest under Depressionen, er netop dem, der trænger mest til Frigørelse i Forhold til Udlandet, og de bør forstaa, at der er mindre Risiko ved at tage Skridt til større Handelfrihed end ved at forblive i den nuværende Situation.

Hvis alle de Lande, der i Øjeblikket anvender Kontingenter eller Valutakontrol, (de repræsenterer omtrent 60 pCt. af Verdenshandelen), kunde bestemme sig for en friere Indførselspolitik, vilde Hjemmemarkedsprisen blive tvunget ned, deres Konkurrencemuligheder i Udførslen blive forøget